

Warszawa, dnia 9 stycznia 2020 r.

Polkomtel Sp. z o.o.

ul. Konstruktorska 4
02-673 Warszawa
tel. +48 22 426 1000
fax +48 22 426 0102
www.plus.pl

**Szanowny Pan
Marcin Cichy
Prezes Urzędu
Komunikacji Elektronicznej
ul. Giełdowa 7/9
01-211 Warszawa**

**STANOWISKO POLKOMTEL SPÓŁKI Z O.O.
w postępowaniu konsultacyjnym dotyczącym aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości
z pasma 3,6 GHz.**

W związku z ogłoszeniem w dniu 9 grudnia 2019 r. przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: Prezes UKE) postępowania konsultacyjnego dotyczącego aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz, którego przedmiotem są przede wszystkim projekty:

- 1) Ogłoszenia o aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz;
- 2) Dokumentacji aukcyjnej na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz;
- 3) rozstrzygnięć decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości, które zostaną wydane po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w art. 118c ust. 3 i ust. 4 ustawy Prawo telekomunikacyjne,

Polkomtel Spółka z o.o. (dalej „Polkomtel” lub „Spółka”) przedstawia stanowisko odnośnie do konsultowanych projektów dokumentów i warunków planowanej aukcji.

I. Co do podziału pasma podlegającego dystrybucji na bloki 4x80 MHz

W ślad za wyrażanymi już w tym zakresie kilkukrotnie uwagami i postulatami izb gospodarczych a także wystąpieniem czterech Prezesów reprezentujących największe sieci telefonii komórkowej w Polsce, Polkomtel podnosi uwagę zasadniczą, że rozdysponowaniu w aukcji powinny podlegać 4 bloki częstotliwości po 100 MHz każdy, a nie jak proponuje Prezes UKE, 4 bloki po 80 MHz.

Poniżej przedstawiamy najważniejsze techniczne uzasadnienie powyższego podejścia.

Przyjęte scenariusze, tj.: 3,6 GHz 5G SA (Stand Alone) i 3,6 GHz 5G NSA (Non-stand Alone), z wykorzystaniem LTE 1800, określiliśmy jako najbardziej prawdopodobne do wystąpienia w Polsce.

1. Pojemność łącza w dół (DL) nie zmienia się liniowo, i jest aż o 30% większa dla scenariusza 100 MHz 5G NR (New Radio) + 20 MHz LTE1800, niż dla scenariusza 80 MHz 5G NR + 20 MHz LTE1800. Różnica ta jest jeszcze większa w przypadku budowy sieci 5G w wariacie Stand Alone 5G, i wynosi wtedy aż 43% więcej pojemności DL dla 100 MHz NR SA vs 80 MHz NR SA. Zmiany pojemności będą miały bezpośredni wpływ na liczbę użytkowników, którą będzie w stanie obsłużyć dana komórka. Należy również pamiętać, że budowa sieci w scenariuszu SA będzie wariantem finalnie implementowanym, dlatego też już teraz należy zadbać o to w ramach warunków aukcji, aby jego realizacja następowała w Polsce w sposób efektywny.
2. Wykorzystanie bloku o szerokości 100 MHz pozwala również na poprawę tzw. *user experience* użytkowników sieci 5G oraz na bardziej efektywne planowanie sieci. Zakładając docelową przepływność na łączu w górę (UL) na poziomie 10 Mbps na granicy komórki, przepływność łącza do użytkownika będzie wynosić 260 Mbps w przypadku wariantu 100 MHz 5G NR + 20 MHz LTE1800 i jedynie 214 Mbps dla wariantu 80 MHz 5G NR + 20 MHz LTE1800. Dla wariantu Stand Alone, przy zachowaniu docelowej przepływności łącza w dół na tym samym poziomie (10 Mbps), wartości DL wynoszą odpowiednio 230 Mbps dla 100 MHz i 180 Mbps dla 80 MHz.
3. Ciągły blok 100 MHz w systemie 5G NR przekłada się na 273 PRB (Physical Resource Block). W przypadku kanału o szerokości 80 MHz jest to 217 PRB. Ilość PRB to parametr, który obrazuje bezpośrednio pojemność danej komórki. Kanał o szerokości 80 MHz zapewni więc jedynie 79% pojemności komórki dysponującej kanałem o szerokości 100 MHz.
4. Wykorzystanie zasobu częstotliwości jest bardziej efektywne przy bloku o szerokości 100 MHz niż przy blokach mniejszych. Wielkość niewykorzystanego fragmentu bloku jest odwrotnie proporcjonalna do jego wielkości – przy bloku 100 MHz utrata wynosi 1,72 MHz co oznacza, że wykorzystanie pasma osiąga 98,3%, zaś przy bloku 80 MHz utrata wynosi 1,88 MHz, a tym samym wykorzystanie pasma jest niższe i wynosi 97,7%. Są to wartości istotne dla Organu Regulacyjnego z punktu widzenia efektywności wykorzystania pasma. Ponadto Kluczowa wyraża ocenę i korzyści z punktu widzenia użytkownika a w tym zakresie wartości i korzyści są znacznie wyższe - mowa o nich w punkcie pierwszym powyżej (aż 43% więcej pojemności DL dla 100 MHz).

Biorąc pod uwagę analizowane w powyższych punktach kluczowe parametry, należy wskazać, że rozdysponowanie pasma w blokach o szerokości 100 MHz niesie za sobą szereg niezaprzeczalnych korzyści, które przekładają się na znacznie lepszą jakość i parametry usług świadczonych w technologii 5G dla odbiorców/klientów, które byłyby wyraźnie zauważalne już

w pierwszej fazie budowy sieci w wariantcie NSA i jeszcze bardziej widoczne w docelowym wariantcie SA budowy sieci 5G.

Rozdysponowanie pasma w mniejszych blokach, gorszych jakościowo co wykazano powyżej, oznacza jednocześnie gorsze 5G dla Polski i Polaków. Biorąc pod uwagę światowe trendy i istotne zmiany jakie przyniesie technologia 5G, np. w obszarze związanym z Internetem Rzeczy (IoT), big data, chmury obliczeniowej (cloud), inteligentnych miast itd., takie osłabianie jakości 5G w Polsce jest nieefektywne i nieuzasadnione.

Równocześnie podnosimy, że poza techniczną argumentacją dotyczącą efektywności wykorzystania tych częstotliwości i korzyści dla polskich użytkowników końcowych, konieczne jest również spojrzenie na ilość pasma oraz jakość przygotowanego zasobu z punktu widzenia zaproponowanej przez Prezesa UKE ceny minimalnej, tj. 450 milionów złotych. Cena ta, pomimo iż naszym zdaniem zbyt wysoka, mogłaby być postrzegana jako bardziej uzasadniona, gdyby przyjmować rozdysponowanie 4 bloków po 100MHz. Jednak wobec wprowadzenia terytorialnych wyłączeń dostępności pasma oraz dodatkowego arbitralnego ograniczenia dystrybucji pełnego zasobu 400 MHz (3400-3800 MHz) do 320 MHz (3480-3800 MHz) w blokach 80MHz i idącej za tym niepewności regulacyjnej, istotnie ograniczającej możliwość rzetelnego planowania biznesowego w przewidywalnej perspektywie finansowej, zaproponowana przez Prezesa UKE cena wywoławcza nie znajduje uzasadnienia.

Wskazana cena za blok 80 MHz w pasmie 3,6 GHz jako cena wywoławcza jest znacznie zawyżona, o czym świadczą chociażby ceny dystrybucji pasma 2,6 GHz uzyskane w Polsce w ostatniej aukcji w roku 2015.

Można porównawczo uznać, że pasmo 2,6 GHz ma cechy najbardziej zbliżone do pasma C, ale jednak jest pasmem niższym, co przekłada się na dodatkowe wartości i wyższe ceny za jego pozyskanie – doświadczenia rynkowe w Europie i na świecie pokazują, że ceny uzyskiwane w procesach dystrybucji częstotliwości - spadają wraz z wyższymi zakresami pasma. Tym samym pasmo 3,6 GHz - jako częstotliwości o niższej wartości, powinno mieć odzwierciedlenie w cenie wywoławczej zaproponowanej przez Prezesa UKE w konsultowanych obecnie warunkach aukcji. Średnia wartość pasma 2,6 GHz w przeliczeniu na bloki 80 MHz, po przeliczeniu cen uzyskanych w aukcji w roku 2015, kształtuje się na poziomie 349 mln zł, przy czym cena wywoławcza dla bloku 10 MHz (2x5MHz) tego pasma wynosiła 25 milionów złotych, czyli była znacznie niższa. Zatem cena wywoławcza dla bloku 80 MHz pasma 3,6 GHz powinna być ustalana na poziomie nie wyższym niż 200 mln zł a dla bloku 100 MHz nie wyższym niż 250 mln zł, zwłaszcza, że weryfikacja rynkowej wartości nastąpi w procesie planowanej aukcji i kwot finalnie zadeklarowanych i wylicytowanych w niej przez uczestników aukcji.

Co warto podkreślić, pomimo wcześniejszych wystąpień operatorów, podnoszących kwestię podziału pasma przeznaczanego do dystrybucji, dotychczas Prezes UKE nie wyjaśnił, jakie jest uzasadnienie (techniczne i jakościowo-usługowe a także regulacyjne) dla podziału pasma na 4x80 MHz, jak również tego, w jaki sposób i dla jakich celów zamierza rozdysponować w przyszłości pozostałą część pasma.

II. Co do sposobu obliczenia wadium

Polkomtel podnosi również, że Prezes UKE powinien zweryfikować zaprojektowaną kwotę wadium, jaką będzie musiał wnieść każdy uczestnik aukcji. W opinii Spółki, wysokość wadium wskazana w projekcie dokumentacji jest ponad dwukrotnie wyższa niż pozwalają na to przepisy prawa.

Zgodnie z art. 119 ust. 2 ustawy Prawo telekomunikacyjne, wadium nie może być niższe niż 5% i wyższe niż 5000% rocznej opłaty za prawo do dysponowania częstotliwością.

Opłata ta zależna jest od stawki określonej w rozporządzeniu wykonawczym oraz liczby gmin objętych rezerwacją (czyli możliwych do wykorzystywania). Liczba takich gmin w każdym z 4 bloków będzie inna. Aby nie przekroczyć maksimum ustawowego, w opinii Spółki, wadium powinno być określone na podstawie liczby gmin dostępnych na podstawie rezerwacji w najbardziej ograniczonym bloku.

III. Co do innych warunków aukcji

W zakresie zawarcia w projekcie dokumentacji warunków uczestnictwa w aukcji, jakie powinien spełnić podmiot, który chce złożyć ofertę wstępną, Spółka podnosi następujące istotne wątpliwości interpretacyjne:

- 1) dot. warunku udokumentowania inwestycji w wysokości nie niższej niż 1 miliard złotych, w sposób określony w punkcie 2.6 Oferty Wstępnej.**

W definicji „Inwestycji” zawartej w projekcie Dokumentacji Aukcyjnej Prezes UKE użył sformułowania „*infrastruktury telekomunikacyjnej lub rozwoju własnej sieci radiowej*”. W opinii Spółki, użycie osobno pojęcia „*infrastruktury telekomunikacyjnej*” i sformułowania „*własnej sieci radiowej*”, może na gruncie takiego zapisu budzić po pierwsze wątpliwości odnośnie tego, czy sieć radiowa mieści się w pojęciu infrastruktury telekomunikacyjnej, oraz co do tego, czy odnoszące się wyłącznie do sieci radiowej dookreślenie „*własnej*”, zakłada, że to uczestnik aukcji (a nie na przykład podmiot z grupy kapitałowej) musi posiadać tytuł własności sieci radiowej, w którą dokonano inwestycji. Tymczasem żadne z obowiązujących przepisów prawa nie wymagają takiego tytułu prawnego dla sieci telekomunikacyjnej eksploatowanej przez operatora telekomunikacyjnego; podobnie normy prawne nie różnicują statusu operatorów takiej sieci ze względu na cywilnoprawne podstawy jej wykorzystywania. Proponujemy, aby w zapisie tym wykreślić słowo „*własnej*”, ewentualnie zapis ten ujednoznaczyć poprzez wykreślenie wyrazów „*lub rozwoju własnej sieci radiowej*”.

Tym samym, warunek udokumentowania inwestycji w wysokości nie niższej niż 1 miliard złotych dotyczyłby infrastruktury telekomunikacyjnej bez dodatkowego wskazywania sieci radiowej ponieważ jest ona częścią infrastruktury telekomunikacyjnej i mieści się w tym pojęciu.

Niezależnie od powyższej uwagi natury ogólnej nasuwa się dodatkowo wątpliwość związana z samym sposobem potwierdzenia spełnienia powyższego warunku uczestnictwa w aukcji. Należy bowiem zwrócić

uwagę, że w pkt 2.6. wzoru oferty, pod Tabelą 1, mowa jest o „wartościach zaewidencjonowanych w księgach rachunkowych uczestnika aukcji”, co sugerowałoby, że wymagane jest, by podmiotem inwestującym był sam uczestnik aukcji, podczas gdy w definicji pojęcia „Inwestycje” mowa jest o **podmiotach z grupy kapitałowej uczestnika aukcji** (co zdaniem Polkomtel, jest oczywiście rozwiązaniem słusznym).

Tym samym należy doprecyzować ten zapis przez wskazanie, że mowa jest o „wartościach zaewidencjonowanych w **księgach rachunkowych uczestnika aukcji lub podmiot z grupy kapitałowej do której należy uczestnik aukcji**”.

2) dot. punktu 2.3.10, tj. minimalnego zasobu częstotliwości wymaganego do wzięcia udziału w aukcji.

Zakładamy, że intencją Prezesa UKE, było dopuszczenie podmiotu, który sam lub w ramach grupy kapitałowej, posiada co najmniej jedną rezerwację ogólnopolską z wymienionych 5 pasm. Zaproponowany zapis nie jest jednak wystarczająco jednoznaczny i może być także rozumiany jako warunek posiadania jednej rezerwacji ogólnopolskiej w każdym z wymienionych 5 pasm. Wnosimy więc o doprecyzowanie w sposób następujący:

„2.3.10. Warunkiem uczestnictwa w aukcji jest posiadanie przez uczestnika aukcji lub podmioty z grupy kapitałowej uczestnika aukcji, ogólnopolskiej rezerwacji częstotliwości z co najmniej jednego z następujących pasm: 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz lub 2600 MHz.”.

W zakresie punktów 2.5.1. i 2.5.5. istnieje możliwość, że pomiędzy sprostowaniem omyłki, a terminem składania wniosków o wyjaśnienie upłynie zaledwie 2 dni i mogą to być dni wolne od pracy. Polkomtel proponuje, aby Prezes UKE mógł dokonywać sprostowań nie później niż 40 dni przed upływem terminu złożenia ofert wstępnych.

3) Wątpliwości, co do mechanizmu ustalania wysokości depozytu.

Użyte w punkcie 6.17.2 projektu dokumentacji sformułowanie: *„Komisja ogłasza konieczność wniesienia depozytu co 7 dni aukcyjnych”* nie precyzuje, kiedy może nastąpić pierwsze wezwanie, a jedynie okres, jaki ma zawierać się między pierwszym, drugim i każdym kolejnym ogłoszeniem o konieczności wniesienia depozytu.

Wydaje się, że intencją Prezesa UKE było, żeby depozyt był wnoszony jako zabezpieczenie dodatkowe w drugim etapie aukcji, do kwoty wniesionego wcześniej wadium. Spółka postuluje więc, aby określić, że pierwsze ogłoszenie konieczności wniesienia depozytu następowało będzie w 7 dniu aukcyjnym, oraz aby wysokość depozytu określić jako 50% różnicy między ceną wywoławczą, a wysokością oferty złożonej na koniec danego dnia aukcyjnego dla danego bloku.

Polkomtel podnosi także, że w dokumentacji aukcyjnej **należy wprowadzić tryb uzupełniania lub zmiany osób reprezentujących uczestnika aukcji**, w sytuacjach wyjątkowych (np. zdarzenia losowe). Jest to szczególnie krytyczne wobec ograniczenia przez Prezesa UKE liczby osób reprezentujących uczestnika aukcji z 5 (jak w poprzedniej aukcji) do 3.

W zakresie WZORU OFERTY, w punktach 2.4. i 2.5 Polkomtel pragnie podnieść, że nadmiarowe jest domaganie się podania informacji na temat całej struktury i schematu graficznego grupy kapitałowej. W ich miejsce powinno być wystarczające adekwatne oświadczenie uczestnika aukcji o składaniu oferty jako jedyny podmiot w grupie oraz udokumentowanie powiązań kapitałowych niezbędnych do wykazania posiadania częstotliwości czy nakładów inwestycyjnych.

IV. Co do potrzeby zapewnienia wykorzystywania częstotliwości na podstawie wpisu do rejestru urządzeń

Polkomtel pragnie również podnieść, że w projekcie decyzji rezerwacyjnej Prezes UKE nie przewidział możliwości wykorzystywania częstotliwości na podstawie wpisu do rejestru, a jedynie na podstawie pozwoleń radiowych. W opinii Spółki, takie utrudnienie jest nieuzasadnione, w świetle wyraźnej treści przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne przewidujących pracę urządzeń radiowych na podstawie wpisu do rejestru, jak również realizowanej już na tej podstawie przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych praktyki w innych zakresach częstotliwości wykorzystywanych w służbie ruchomej, a także przedstawionego w załączniku nr 3 projektu warunków wykorzystywania częstotliwości. Prowadzić to będzie do niepotrzebnych opóźnień w rozwoju sieci piątej generacji w Polsce, tworząc zbędne bariery administracyjne i dodatkowe koszty.

Tryb wpisu do rejestru należy przewidzieć w decyzjach rezerwacyjnych bez względu na stan negocjacji porozumień koordynacyjnych ustalających warunki wykorzystywania częstotliwości w obszarach przygranicznych. Możliwość uzyskiwania wpisu do rejestru należy zastosować w obszarze całego kraju za wyjątkiem obszarów przygranicznych sąsiadujących z krajami z którymi nie zawarte zostały jeszcze porozumienia. W takiej sytuacji należy ustalić warunki ochronne dla terenów granicznych, na których lokalizacja urządzeń radiowych wymagałaby pozwoleń radiowych.

W załączniku nr 3 określającym warunki wykorzystywania częstotliwości w punkcie 9 zbędny jest dopisek *„jeżeli uzgodnienia dokonane przez polską administrację łączności z administracjami innych krajów dopuszczają taką możliwość”*. Regulacja ta jest nadmiarowa, bowiem w zupełności wystarczające są pozostałe dwa warunki wskazane w tym punkcie, tj.: 1) uzgodnienie przez sąsiadujących operatorów oraz 2) zatwierdzenie uzgodnień przez zainteresowane administracje.

Mirosław Śmiałek
Pełnomocnik Polkomtel Sp. z o.o.